

Koululaistehtävät / Pohjois-Pohjanmaan museo

VASTAUKSET: OULUN JA POHJOIS-POHJANMAAN VUOSISADAT, 1700-LUKU

1. Kaupunkihistoria

a) Kerro Oulun linnan vaiheista 1700-luvulla.

Linna menetti merkitystään 1700-luvulle tultaessa. Venäläiset polttivat sen isovihan aikana vuonna 1715. Linnan kellareissa säilytettiin ruutia, lisäksi alueella oli mm. makasiineja ja vankila. Ruutikellarin räjähdys 1.8.1793 tuhosi loputkin linnasta.

b) Minä vuonna kaupunkiin saatiin ensimmäinen apteekki?

Vuonna 1762.

2. Tyyli ja esineet

a) Mikä oli 1700-luvun lopun vallitseva sisustus- ja tyyli-suuntaus? Kuvaile lyhyesti sen keskeisimmät ominaispiirteet.

Kustavilaisuus eli uusklassismi. Antiikin vaikutteet, yksinkertaisuus, suoraviivaisuus, vaaleat värisävyt, koristeluiden selkeys.

b) Valitse jokin tyyliä esittelevän interiöörin huonekaluista ja luonnostelee se oheiseen laatikkoon. Kiinnitä huomiota tyyli-suunnan erityispiirteisiin.

3. Elinkeinoelämä ja arki

a) Ouluun perustettiin ensimmäinen ammattikunta – suutarien ammattikunta – vuonna 1760. Mitä ammattikuntajärjestelmä käytännössä merkitsi?

Ammattikunnat valvoivat jäsentensä etuja, ammattikuntaan kuulumisen oli ammatinharjoittamisen ehto. Ammattikuntien mestari-kisälli-järjestelmä vastasi osaltaan ammattiin kouluttamisesta ja laadunvalvonnasta. Järjestelmä jatkui vuoteen 1868.

b) Oulusta tuli tapulikaupunki vuonna 1765. Kerro mitä tapulioikeuksien myötä tapahtui kaupungin merenkulussa, kaupankäynnissä ja elinkeinorakenteessa?

Kaupankäynti kansainvälistyi, oululaiset saattoivat viennin ja tuonnin lisäksi ryhtyä ympärivuotiseen ja kannattavaan rahtipurjehdukseen. Puutavaran ja tervan myynti vilkastui. Laivanrakennus nousi uudeksi tulonlähteeksi. Yleisesti tapulioikeudet vilkastuttivat, monipuolistivat ja kansainvälistivät kauppaa ja elinkeinoelämää.

4. Kulttuuri

a) Esittele kirkkomaalari Mikael Toppeliuksen maalaustyyliä ja elämänvaiheita. Mitä hänen töistään on säilynyt nykyaikaan?

Elinvuodet 1734 – 1821. Toppelius anoi vuonna 1762 nimitystä Oulun kaupungin maalariksi. Taloudelliset vaikeudet pakottivat luopumaan tittelistä 1789, mutta työt jatkuivat. Maalausoppia hän sai Tukholmasta, jossa hän omaksui rokokootyylin jota luonnehtii hänelle ominaiset heleät värisävyt, lämminhenkisyys ja ilmeikkyys. Säilyneitä töitä ovat mm. Revonlahden, Haukiputaan ja Kempeleen kirkkomaalaukset.

b) Mitä olivat Erik E. Tulindbergin monet roolit? Miten hän liittyi tutkimusmatkailijoiden Giuseppe Acerbin ja A. F. Skjöldebrandin Oulun vierailuun vuonna 1799?

Hän oli Suomen ensimmäinen säveltäjä, muusikko, Oulun lääninkirjanpitäjä, Oulun lääninkamreeri, hallituskonseljin jäsen, valtiovaraintoimituskunnan puheenjohtaja, kansanmusiikin tutkija ja Ruotsin Kuninkaallisen musiikkiakatemian jäsen. Tulindberg soitti selloa kvartetissa, jossa musisoivat myös Acerbi ja Skjöldebrand.